

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

18 JUNI 2002

**Wetsvoorstel tot instelling van
jeugdadvocaten voor minderjarigen**

AMENDEMENTEN

Nr. 145 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

De artikelen 2 tot 5 vervangen als volgt:

« Artikel 2. — In het tweede deel van het Gerechtelijk Wetboek wordt een boek IIIter ingevoegd, dat de artikelen 508/24 tot 508/27 bevat, luidend als volgt:

« Boek IIIter — Juridische bijstand verleend door de advocaten voor minderjarigen.

Art. 508/24. — § 1. Behoudens andersluidende wettelijke bepalingen wordt de minderjarige in elke gerechtelijke of administratieve rechtspleging waarin hij partij is of waarin hij tussenkomt of in het kader van zijn verhoor, bijgestaan door een advocaat voor minderjarigen behalve wanneer hij een andere advocaat kiest.

Wanneer de minderjarige geen advocaat heeft, wordt hem, op verzoek van de rechter voor wie het

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-256 - 1999/2001:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Lindekens.

2-256 - 2000/2001:

Nrs. 2 tot 5: Amendementen.

Nr. 6: Verslag.

Nr. 7: Tekst aangenomen door de commissie.

2-256 - 2001/2002:

Nrs. 8 tot 10: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

18 JUIN 2002

**Proposition de loi instituant
les avocats des mineurs**

AMENDEMENTS

N° 145 DE MME de T'SERCLAES

Remplacer les articles 2 à 5 comme suit:

« Article 2. — Dans la deuxième partie du Code judiciaire, il est inséré un livre IIIter comprenant les articles 508/24 à 508/27 et libellé comme suit:

« Livre IIIter — De l'aide juridique dispensée par les avocats des mineurs.

Art. 508/24. — § 1er. Sauf dispositions légales contraires, le mineur est assisté par un avocat des mineurs dans toute procédure judiciaire ou administrative à laquelle il est partie ou dans laquelle il intervient ou dans le cadre de son audition, excepté lorsqu'il choisit un autre avocat.

Lorsque le mineur n'a pas d'avocat, il lui est attribué, à la requête du juge saisi du litige, un avocat des

Voir:

Documents du Sénat:

2-256 - 1999/2001:

N° 1: Proposition de loi de Mme Lindekens.

2-256 - 2000/2001:

N°s 2 à 5: Amendements.

N° 6: Rapport.

N° 7: Texte adopté par la commission.

2-256 - 2001/2002:

N°s 8 à 10: Amendements.

geschil aanhangig is, een advocaat voor minderjarigen toegewezen door de stafhouder van de balie of door het bureau voor juridische bijstand.

De minderjarige kan uitdrukkelijk afzien van de bijstand van een advocaat. De rechter voor wie het geschil aanhangig is, gaat na of deze afstand vrijwillig is gedaan en deelt het resultaat van dit nazicht mee aan de stafhouder van de balie of het bureau voor juridische bijstand.

De vordering wordt geschorst tot de minderjarige door een advocaat bijgestaan wordt of daar uitdrukkelijk heeft van afgezien.

§ 2. In de gevallen die niet bedoeld worden in § 1, kan de minderjarige in elke gerechtelijke of administratieve rechtspleging die hem betreft of aanbelangt, op eenvoudig verzoek in het kader van de juridische eerste- en tweedelijnsbijstand bedoeld in de artikelen 508/5 tot 508/18, bijgestaan worden door een advocaat voor minderjarigen die hem wordt toegewezen door de stafhouder van de balie of door het bureau voor juridische bijstand, behalve wanneer hij een andere advocaat kiest.

Het verzoek kan ook uitgaan van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen, van het openbaar ministerie of van de rechter voor wie het geschil aanhangig is, behalve wanneer de minderjarige uitdrukkelijk afziet van de bijstand van een advocaat of wanneer hij een andere advocaat kiest.

Art. 508/25. — Om als advocaat voor minderjarigen te kunnen optreden, moet de advocaat het bewijs leveren van:

1° een grondige kennis van de wetten en decreten inzake jeugdbescherming en jeugdhulpverlening, van het Verdrag inzake de rechten van het kind en van andere internationale verdragen en aanbevelingen die op jongeren betrekking hebben;

2° een permanente opleiding op het vlak van het jeugdrecht, en een algemene vorming op het vlak van de kinderpsychologie.

De balies staan in voor de kwaliteit van en de controle op de kennis en de opleiding van hun leden die kunnen optreden als advocaat voor minderjarigen.

Art. 508/26. — In elk gerechtelijk arrondissement wordt door de balie een permanentie van advocaten voor minderjarigen ingericht.

De Koning bepaalt de werkingskosten van de permanenties van de advocaten voor minderjarigen, het bedrag dat wordt toegekend voor de opleidingen en de vergoedingen en kosten die verbonden zijn aan de bijstand door een advocaat aan een minderjarige.

Art. 508/27. — De vergoedingen en kosten verbonden aan de juridische bijstand door een advocaat voor minderjarigen vallen ten laste van het Rijk. Binnen de

mineurs par le bâtonnier du barreau ou par le bureau d'aide juridique.

Le mineur peut renoncer expressément à l'assistance d'un avocat. Le juge saisi du litige vérifie si cette renonciation a été faite de plein gré et communique le résultat de cette vérification au bâtonnier du barreau ou au bureau d'aide juridique.

L'action est suspendue jusqu'à ce que le mineur soit assisté par un avocat ou qu'il y ait renoncé expressément.

§ 2. Dans les cas non prévus au § 1er, le mineur peut dans toute procédure judiciaire ou administrative le concernant ou touchant à son intérêt, sur simple requête, dans le cadre de l'aide juridique de première et de deuxième ligne visée aux articles 508/5 à 508/18, être assisté par un avocat des mineurs qui lui est attribué par le bâtonnier du barreau ou par le bureau d'aide juridique, sauf s'il choisit un autre avocat.

Il en est de même à la requête des personnes qui exercent l'autorité parentale, du ministère public ou du juge saisi du litige, sauf si le mineur renonce expressément à l'assistance d'un avocat ou s'il choisit un autre avocat.

Art. 508/25. — Pour pouvoir agir en qualité d'avocat des mineurs, l'avocat doit justifier:

1° d'une connaissance approfondie des lois et décrets relatifs à la protection de la jeunesse et à l'aide à la jeunesse, de la Convention relative aux droits de l'enfant et des autres conventions et recommandations ayant trait aux jeunes;

2° d'une formation permanente dans le domaine du droit de la jeunesse et d'une formation de type général en rapport avec la psychologie de l'enfant.

Les barreaux veillent à la qualité et au contrôle des connaissances et des formations de leurs membres qui peuvent agir en qualité d'avocat des mineurs.

Art. 508/26. — Le barreau organise, dans chaque arrondissement judiciaire, une permanence d'avocats des mineurs.

Le Roi détermine les frais de fonctionnement des permanences d'avocats des mineurs, le montant octroyé pour les formations ainsi que les indemnités et frais liés à l'assistance d'un mineur par un avocat.

Art. 508/27. — Ces indemnités et les frais liés à l'aide juridique offerte par un avocat des mineurs sont à charge de l'État. Dans les limites des possibilités

perken van de budgettaire mogelijkheden, geldt hetzelfde voor de opleiding van de advocaten voor minderjarigen. De vergoedingen en kosten verbonden aan de juridische bijstand, bepaald overeenkomstig de artikelen 508/5 en 508/13, kunnen door de Schatkist verhaald worden op de personen die voor de minderjarige onderhoudsplichtig zijn, en dit in verhouding met hun middelen, of op elke rechtsbijstandverzekering, die voornoemde vergoedingen en kosten ten laste neemt.

De beslechting van een geschil betreffende de bedragen van de vergoedingen en kosten mag de behandeling van de rechtsplegingen niet vertragen.»

Verantwoording

De artikelen 2 tot 6 aangenomen in de eerste bespreking moeten om legistische redenen worden gegroepeerd in één enkel artikel. Wanneer in een bestaande wet een nieuw onderdeel (boek, hoofdstuk, enz.) wordt ingevoegd, gebeurt dat steeds door één enkel artikel, ongeacht het aantal artikelen van het nieuw onderdeel.

Artikel 7 wordt weggelaten omdat dit voorstel en de voorstellen nrs. 554 en 626 op hetzelfde tijdstip in werking moeten treden. Deze laatste voorstellen bevatten geen bepaling over de inwerkingtreding die afwijkt van de algemene regel terzake.

In het voorgestelde artikel 508/24 wordt de verwijzing naar de wetten of decreten, die de ordonnanties uitsluit, vervangen door een verwijzing naar de wettelijke bepalingen (zie ook in artikel 2 van het wetsvoorstel nr. 626, de aanhef van het voorgestelde artikel 1237bis).

In hetzelfde artikel wordt het tweede lid van § 1 weggelaten. Als de minderjarige vertegenwoordigd is in rechte kan hij geen tweede maal in het geding verschijnen. Hij is reeds partij, vertegenwoordigd door zijn wettelijke vertegenwoordiger en diens advocaten. De advocaat die hem zou worden toegewezen zou dus niet in rechte mogen optreden. De bepaling schept dus op zijn minst verwarring. Bovendien lijkt ze overbodig. De hypothese van een belangenconflict tussen de minderjarige en zijn vertegenwoordiger wordt immers elders afdoende geregeld, namelijk ofwel in het door het wetsvoorstel nr. 626 voorgestelde artikel 1237bis van het Gerechtelijk Wetboek (als de minderjarige partij is), ofwel in § 2 van het voorgestelde artikel 508/24. Het moet evenwel duidelijk zijn dat ook die § 2 geen voldoende grond vormt om de aangewezen advocaat de mogelijkheid te geven in rechte op te treden. Die advocaat kan de minderjarige eventueel wel adviseren een beroep te doen op de bepalingen van het voorgestelde artikel 1237bis. Het lijkt trouwens aangewezen beide problemen, dat van de bijstand van een advocaat en dat van de aanwezigheid in rechte, niet te mengen.

Het vierde lid van § 1 van artikel 508/24 wordt aangevuld zodat de vordering niet geschorst blijft als de minderjarige uitdrukkelijk afziet van de bijstand van een advocaat, en het lid wordt naar het einde van de paragraaf verplaatst.

In § 2 wordt gepreciseerd dat het de gevallen regelt die niet bedoeld zijn in § 1 om overlapping te vermijden.

budgettaires, il en est de même en ce qui concerne la formation de l'avocat des mineurs. Les indemnités et les frais liés à l'aide juridique, déterminés conformément aux articles 508/5 et 508/13, peuvent être récupérés par le Trésor auprès des personnes ayant un devoir d'entretien envers le mineur, et ce, proportionnellement à leurs ressources, ou à charge de toute assurance juridique couvrant les indemnités et frais précités.

Le règlement d'un litige concernant les montants des indemnités et des frais ne peut entraîner aucun retard dans le traitement des procédures.»

Justification

Pour des raisons légistiques, les articles 2 à 6 adoptés en première lecture doivent être regroupés en un seul article. Lorsqu'une partie nouvelle (livre, chapitre, etc.) est insérée dans une loi existante, c'est toujours par un seul article, quel que soit le nombre d'articles que comporte la nouvelle partie.

L'article 7 est supprimé parce que la proposition à l'examen et les propositions nos 554 et 626 doivent entrer en vigueur au même moment. Or, ces dernières propositions ne contiennent pas de disposition concernant l'entrée en vigueur qui déroge à la règle générale en la matière.

À l'article 508/24 proposé, la référence aux lois ou décrets, qui exclut les ordonnances, est remplacée par une référence aux dispositions légales (voir également, à l'article 3 de la proposition de loi n° 626, la phrase liminaire de l'article 1237bis).

Au même article, l'alinéa 2 du § 1er est supprimé. Si le mineur est représenté en justice, il ne peut « entrer » une deuxième fois au procès. Il est déjà partie, représentée par son représentant légal et les avocats de celui-ci. L'avocat qui lui serait attribué ne pourrait donc ester en justice. La disposition crée donc, à tout le moins, la confusion, sans parler du fait qu'elle semble superflue. L'hypothèse d'un conflit d'intérêts entre le mineur et son représentant est en effet réglée comme il se doit à d'autres endroits, à savoir soit à l'article 1237bis du Code judiciaire proposé par la proposition de loi n° 626 (au cas où le mineur serait partie) soit au § 2 de l'article 508/24 proposé. Qu'il soit toutefois clair que le § 2 ne constitue pas non plus une base suffisante permettant à l'avocat désigné d'ester en justice. Cet avocat peut cependant conseiller éventuellement au mineur d'invoquer les dispositions de l'article 1237bis proposé. Il semble d'ailleurs indiqué de ne pas mélanger les deux problèmes, d'une part, celui de l'assistance d'un avocat, d'autre part, celui de la présence en justice.

L'alinéa 4 du § 1er de l'article 508/24 est complété de manière que l'action ne reste pas suspendue si le mineur a renoncé expressément à être assisté par un avocat, et l'alinéa est déplacé à la fin du paragraphe.

Il est précisé, au § 2, que ce paragraphe règle les cas non prévus au § 1er afin d'éviter les chevauchements.

In het voorgestelde artikel 508/25 wordt het tweede lid gewijzigd zodat duidelijk is dat de balies niet alleen instaan voor de kwaliteit van de specifieke opleiding maar ook voor de kwaliteit van de vereiste basiskennis.

Voor het overige worden een aantal redactionele verbeteringen aangebracht aan het opschrift en de artikelen van het voorgestelde nieuwe boek *IIIter*.

Nathalie de T'SERCLAES.
Sabine de BETHUNE.
Clotilde NYSENS.
Martine TAELEMAN.
Meryem KAÇAR.
Jean-François ISTASSE.
Myriam VANLERBERGHE.

À l'article 508/25 proposé, l'alinéa 2 est modifié de manière à préciser que les barreaux veillent à la qualité non seulement des formations spécifiques, mais aussi des connaissances de base nécessaires.

Pour le reste, un certain nombre de corrections rédactionnelles sont apportées à l'intitulé et aux articles du livre *IIIter* nouveau proposé.